

Olle Erixon

F. 1942

Verksamhetsperiod på Ringhals: 1971-2012

Intervjuad: mars 2013

”I början rådde en slags pionjäranda där mycket kunskap behövde inhämtas och utvecklas och det har alltid funnits möjligheter till vidareutbildning. Vad som kanske inte kan förstås idag är att ett litet antal personer har haft en enorm påverkan på utvecklingen.”

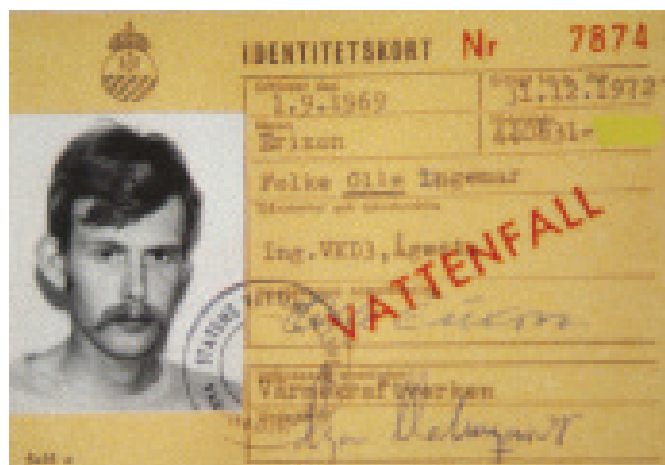
Olle Erixon kommer ursprungligen från Göteborg, där han växte upp med sina föräldrar och en äldre syster. Modern var hemmafru men arbetade även som föreståndare i en slöjdaffär, och fadern arbetade med reklam i olika former. Han var bl. a med att starta den populära mässan Dagens Hushåll.

Olle har haft ett lite brokigt privatliv och är gift för tredje gången. Första äktenskapet var barnlöst; i det andra föddes en dotter. Nu är han gift med Ylva, som en tid var kemist på R3/R4. Paret har tre vuxna barn, tvillingpojkar och en dotter.

16 år gammal gick Olle till sjöss som maskinfälsbelev. Han gjorde all sjöpraktik, varvsverks- och elpraktik som fordrades för Sjöbefälskolan, varpå han läste 3 år i Göteborg. Han gjorde militärtjänst i flottan som pannrumsbefälhavare på HMS Uppland och vidare till Nya varvet i Göteborg som värnpliktig underofficer.

Direkt efter militärtjänstgöringen började han på Aroskraft i Västerås som pannmaskinist. Därefter blev det Ågesta, dit Olle kom 1969 och arbetade som reaktoroperatör.

– Jag tog anställning på Ågesta med avsikten att

Olle Erixon - en av kärnkraftens sanna pionjärer började i Ågesta redan 1969 och stannade i branschen fram till Pensioneringen från Ringhals 40 år senare

fortsätta i kärnkraftsbranschen på västkusten.

”På den tiden fanns nämligen planer på att anlägga kärnkraftverk i ett pärlband ända upp mot Strömstad”

Ställd på tillväxt

Olle började på Ringhals i augusti 1971. Egentligen ville han börja som skiftingenjör, men dåvarande kraftverksdirektören tyckte att han var för ung. Han skulle stå på tillväxt. I stället blev det tekniska kontoret som ansvarade bl. a för radiofysik, härd, kemi och skydd.

Mottagandet på arbetsplatsen var mycket bra. Bostadsfrågan hade Olle löst via telefon från kontrollrummet i Ågesta till ett bostadsbolag i Kungsbacka. Han var inte ens och besiktigade lägenheten innan flytten, som bekostades av Vattenfall. Svårare än så var det inte på den tiden.

De första åren på Ringhals var Olle utlånad till montagekontroll och arbetade på Ringhals 1 som ansvarade för kontroll av systemmontage. Därefter arbetade Olle med provdrift på Ringhals 2 och testkörde innan starten alla avfallssystemen ihop med folk från leverantören Westinghouse.

– Vid den här tidpunkten saknades ett direkt arbete med skyddsfrågor, varför förberedelser startades för

att utveckla ett arbete runt frågor av det slaget, och ett kontor skapades. Jag blev utsedd till skyddsgruppschef på R2 med ansvar även för brandskydd.

Mellan åren 1982-88 tjänstgjorde Olle som skyddschef för alla blocken och kontoret hette RTS. I ansvarsområdet ingick flera områden såsom brand, strålskydd, dosimetri m m.

I samband med en organisationsändring blev Olle utsedd till skydds- och kemichef för R1/R2. Efter ännu en omändring utsågs Olle till underhållschef för block 1, en position som han innehade mellan 1996 och 2002. Under en period var han biträdande produktionschef på Ringhals 1.

Omorganisationer skapade möjligheter

Olle jobbade också under många år med miljödomsfrågor och drev bl. a utsläppsfrågor gentemot SSM. Sedan miljödomen fastslogs har Ringhals 1 alltid varit det block som ansvarat för den delen av miljödomsättagandet och radioaktiva utsläpp för hela Ringhals räkning.

– Ringhals har varit en bra arbetsgivare och jag har hela tiden trivts med mina arbetsuppgifter. Jag ser mycket positivt på de möjligheter till intressanta arbetsuppgifter som jag haft under årens lopp. Inte minst de olika omorganisationerna har bidragit till att öppna upp för nya möjligheter, konstaterar Olle.

Förändring stimulerar

Skyddssidan omfattade flera olika områden såsom brandskydd, strålskydd, dosimetri, arbetarskydd, bevakning och haveriberedskap, vilket gjort att arbetsuppgifterna skiftat. Arbetsuppgifterna har också förändrats med tiden, vilket han tycker varit mycket stimulerande, liksom en frihet och möjlighet att under ansvar utforma arbetet. Särskilt steget från skydds- till underhållssidan ser Olle som stort, fantastiskt utmanande och jätteroligt.

– Utvecklingsmöjligheterna på Ringhals har varit mycket goda, anser Olle. I början rådde en slags pionjärande där mycket kunskap behövde inhämtas och utvecklas och det har alltid funnits möjligheter till vidareutbildning. Vad som kanske inte kan förstås idag är att ett litet antal personer har haft en enorm påverkan på utvecklingen, mycket mer än vad som är möjligt för enskilda individer nu för tiden. Beslutsvägarna var då mycket kortare än vad

de är i dagens stora organisation.

– Kombinationen jobb och familj var dock inte helt lätt. Så som man jobbade då skulle inte vara accepterat och möjligt idag. Under de första revisionerna t ex som gjordes på Ringhals 2 hände det att man lade ut overaller på golvet och sov över på kontoret, som låg på kontrollerad sida. Det var ingen idé att åka hem för man blev utringd med en gång.

– Under beredskapsperioden blev man dessutom utringd i stort sett varje dygn.

Att etablera en brandkår

Olle har varit med vid uppstart och inledningskede när det gällt flera verksamhetsområden, bl. a Ringhals driftvärn, som sedermera avskaffades, och brand- och strålskydd.

– När Ringhals 1 och 2 byggdes var de ”state of the art” med avseende på brandskydd. Ringhals hade ett extremt bra och modernt brandskydd efter den tidens mått.

”Svenska brandförsvärsföreningen hade gett ut en skrift om hur brandförsväret skulle vara utformat på ett kärnkraftverk, i stort sett hämtat från Ringhals konstruktion”

Industriplaneringar ska normalt visa ritningar och uppbyggnad av bl. a brandförsväret, men eftersom det i Ringhals fall handlade om ett statligt verk behövdes inget bygglov.

– För att redovisa planerna för hur Ringhals brandskydd var planerat åkte jag tillsammans med Gunnar Helleberg från Råcksta in till brandmyndigheten i Varberg och lade ritningarna för ett helt kraftverk på bordet. Det tog ett par timmar och brandbefälen kunde inte annat än att lita på oss och på den redovisning de fick för att ge ett ”godkännande”.

Då driftorganisationen tog form och allt eftersom bygget fortskred så skulle alla, och det var frågan om många, brandposter på R1/R2 förses med slang och slangkorgar, berättar Olle. För att få

hjälp med det så ”lånade” han nyanställd driftpersonal till att, i korridoren på andra våningen i 1P, rulla slang och packa i korgar för utplacering.

– Det var ett ganska tråkigt och enahanda arbete så det var ingenting som jag blev så värst populär av bland de unga driftteknikerna. Än idag får jag kommentarer om detta.

Så småningom iordningsställdes en brandstation i sydöstra hörnet av förrådsbyggnaden, nuvarande RG1. En brandbil införskaffades: en vattenfallsblå begagnad Volkswagen-buss. En liten brandstyrka etablerades, mest bestående av skydds- och underhållspersonal. Man ryckte ut på larm tillsammans med byggets brandkår, som hade en finare brandbil, en röd Volvo valp med svartvita fälgar.

Dubbelkollade datorernas beräkningar

– Det många inte tänker på idag är att Ringhals konstruktion ursprungligen är beräknad för hand. Under byggtiden och inför starten gjorde strålskyddsavdelningen beräkningar på datorer i Studsvik, varpå de ringde till mig och bad mig kontrollräkna på räknesticka, tills de vågade lita på datorns beräkningar. Jag hade nämligen en räknesticka, specialgjord för strålskyddsberäkningar.

Fördelen var att man med det analoga svaret kunde momentant avgöra vad ett par extra centimeter betong skulle betyda. Datorn fick däremot göra en helt ny beräkning, minns Olle med tillfredsställelse.

– 1989 genomfördes ÅG-bytet på Ringhals 2. I flera år inför bytet deltog jag som ensam ringhalsare i ett projekt med ett antal personer från Räcksta som hade till uppgift att kartlägga möjliga tillvägagångssätt.

Det unika med R2 var att ett hål togs upp i reaktorväggen, möjligt på grund av att Ringhals byggts med lösa spännkablar som kunde dras ut för att sedan återmonteras. Bytet blev det snabbaste som dittills genomförts och som samtidigt gav lägsta dos till personalen.

Strålskyddsarbetet utvecklas

Under åren med ÅG-problem 1977-89 utvecklades strålskyddsarbetet enormt. De som arbetade med ÅG-underhåll var mycket kreativa och tillsammans med strålskyddspersonalen togs ett stort antal tekniska lösningar fram som underlättade arbetet och därmed gav både tids- och dosbesparingar. Många

impulser hämtades från andra anläggningar genom träffar för erfarenhetsutbyte.

R2 blev känt för detta över hela världen, vilket bl. a. ledde till att blocket blev referensanläggning avseende strålskydd för Englands första PWR-anläggning, Sizewell 2, under deras Public hearing, en slags domstolsförhandling inför uppförandet.

– Sizewell ritades i CAD och en enorm modell byggdes upp i en gammal flyghangar. Från Ringhals for två kollegor och jag till England i flera omgångar för att gå igenom modellen och lämnade då förslag till förbättringar och ändringar ur strålskyddssynpunkt, ett mycket stort och fint förtroende från engelsmännens sida, berättar Olle.

Deltog i kärnkraftsdebatten

I samband med folkomröstningen om kärnkraft deltog Olle i en del debatter där han fick uppfattningen att folk lyssnade till de fakta som lades fram. Eftersom Olle spelar folkmusik så diskuterades det en hel del i de kretsarna. Olle tror att han nog var den ende som hade ett ”Ja tack”-märke. Som kuriosas kan nämnas att Olle hade en ”fiolkompis” som var aktiv inom KPMLr och då Olle såg att deras doktrin emot kärnkraft innehöll rena felaktigheter så hjälpte han till att korrigera och tillrättalägga.

– Den demonstration och det intrång som Greenpeace-aktörer genomförde på Ringhals under 2012 borde kanske mer kritiskt granskas i media. Naturligtvis bör även kärnkraft granskas, men varför tas inte upp det faktum att det enbart är i Sverige det förekommer Greenpeace-demonstrationer mot kärnkraft?

– Det borde också tas hänsyn till att organisationen genomfört en brottslig handling som borde leda till straff, resonerar han.

Nöjd med nedtrappning

Kring 2009 började Olle att trappa ner till deltid. Han släppte alla uppdrag i styrgrupper och övergick till en position som Senior advisor på R1. Det sista stora jobbet Olle deltog i var turbinbytet på R1 innan han avslutade sin anställning vid midsommar 2012.

Då hade han i nästan ett år arbetat ”övertid” på dispens.

Olle är mycket nöjd att ha haft möjlighet att trappa ner successivt efter ett långt yrkesverksamt liv på Ringhals med olika positioner och ansvarsområden. Det har känts bättre än att göra ett plötsligt och definitivt avbrott. Han läser fortfarande personaltidningen med stort intresse.

Odlar sina intressen

Olles intressen är främst musik och båtliv. Han spelar just nu med i tre olika band, mycket irländsk musik. Han är ordförande i Frillesås musikförening och har så varit sedan starten för 10 år sedan. Föreningen ordnar pub-/musikkvällar varje månad i Frillesås. Han spelar också på äldreboenden tillsammans med en vän.

Hela familjen Erixon är mycket båtintresserad, tvillingsönerna Emil och Sven har till och med seglat Västindien tur och retur. Mamma Ylva har en egen kajak, som hon paddlar med mycket. Dottern Hanna är multisportare och har deltagit i flera stora tävlingar utomlands.

Bergsklättring och ridsport är andra exempel på aktiviteter som förekommer i denna sportiga familj, där ungdomarna far kors och tvärs över jordklotet.

Intervjuad av Marita Carlsson